

здійснюваних у навчанні й внутрішніх особистісних процесах. Становлення індивідуального стилю педагогічної діяльності повинно розпочатись ще в процесі навчання у закладі вищої освіти, зокрема під час педагогічної практики.

Література

1. Голубева Е. Комплексное исследование способностей. *Вопросы психологии*. 1986. №5. С. 254.
2. Кан-Калик В.А. Учителю о педагогическом общении. Москва, 1987.
3. Ковалів Ж.В. Проблеми професійного становлення фахівців соціономічних професій: формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутніх педагогів. *Психологія сучасності: Наука і практика Науковий вісник Південноукраїнського державного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського*. Одеса, 2003. 220 с. С. 27.
4. Торхова А. В. Индивидуальный стиль деятельности учителя. *Педагогика*. 2003. № 6. С. 59-66.
5. Фоменко І. Індивідуальний стиль педагогічної діяльності. *Відкритий урок: розробки, технології, досвід*. 2009. № 1(169). С. 55-60.

ПРОБЛЕМА ВИНИКНЕННЯ ІНТЕРНЕТ-ЗАЛЕЖНОСТІ СЕРЕД УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

Лобода Г.

**Студентка магістратури ННІПППФВК
Науковий керівник – доц. Хамська Н. Б.**

Сучасний розвиток суспільства вимагає від кожного індивіду використання на тому чи іншому рівні інформаційно-комунікаційних технологій. Інформатизація та комп'ютеризація потребують від людини сучасних знань, умінь та навичок, які мають бути адаптованими до нових умов. Далеко не останнє місце в цьому процесі відіграє всесвітня мережа Інтернет. Сьогодні Інтернет є одним з найголовніших засобів не тільки для розповсюдження інформації та спілкування людей, а й для роботи та навчання. Але, в той же час, таке активне використання всесвітньої мережі призводить до виникнення нового виду адикції, особливо серед підлітків, а саме – Інтернет-залежності.

Актуальність досліджуваної проблеми обумовлена суперечністю між дедалі більшим поширенням інформаційно-комунікаційних технологій в освітній галузі, в тому числі, у змісті та методиці підготовки у закладах середньої, професійної та вищої освіти і небезпекою формування індивідуальної Інтернет-залежності. Особливо зростає актуальність дослідження даної проблеми у світлі розширення використання дистанційної форми навчання на основі онлайн сервісів.

Проблема Інтернет-залежності багатогранна. Феномен комп'ютерної залежності досліджували фахівці різних напрямів: психологи, лікарі, педагоги, соціологи. Значну увагу вивченню цієї проблеми приділяють науковці Е. Белінська, А. Войскунський, Р. Грановська, А. Гольдберг, М. Гріффітс, А. Єгорова,

Мета статті: теоретично обґрунтувати проблему Інтернет-залежності у сучасної молоді, визначити її основні ознаки, причини виникнення та можливі наслідки.

Термін «Інтернет-залежність» вперше був запропонований американським психіатром А. Голдбергом. Під цим поняттям він розумів непереборне бажання користування Інтернетом, що характеризується «згубним впливом на поведінку, навчальну, соціальну, робочу, сімейну, фінансову сфери діяльності» [2].

Термін «Інтернет-залежність» часто трактується дуже широко і означає велику кількість проблем поведінки. Основні типи поведінки, що були виокремлені в процесі дослідження, характерні саме для підліткового середовища, в інших вікових групах цих ознак може просто не існувати [2]:

1. Кіберсексуальна залежність – нездоланне бажання відвідування порносайтів, обговорення сексуальної тематики в чатах чи спеціальних телеконференціях «для дорослих».

2. Пристрасть до віртуального спілкування та віртуальних знайомств – надмірна кількість знайомих і друзів у мережі, великі обсяги листування, постійна участь у форумах.

3. Нав'язлива «фінансова» потреба у мережі – гра в онлайнві ігри (як азартні, так і рольові), постійні покупки чи участь в інтернет-аукціонах.

4. Інформаційне перевантаження (нав'язливий web-серфінг) – нескінченні подорожі мережею, пошук інформації по базах даних і пошукових сайтах.

Діти та підлітки становлять особливу групу користувачів Інтернетом. На думку психологів, у сучасних підлітків, з одного боку, значно зросли потреби в самоствердженні, самовизначенні, самореалізації, з іншого – емоційно-вольова сфера та саморегуляція ще не сформовані, а отже, вони легше стають адиктами. Проведені дослідження Інтернет-залежних виявили, що в Інтернет-залежних осіб існують певні особистісні характеристики, зокрема, в них вищі показники тривожності, фрустрованості, ригідності і агресивності [4]. На думку В. Посохової [5], головними причинами узалежнення є емоційна незрілість, низька толерантність до фрустрації, схильність до регресуючої поведінки, наявність тривоги та депресії, слабкі адаптаційні можливості, неадекватний рівень домагань та відсутність критичного ставлення до своїх можливостей, наявність проблем у міжособистісному спілкуванні, викривлення мотиваційно-потребнісної сфери.

Інтернет-залежність має дуже негативний вплив на ще несформовану особистість підлітка. Ця адикція призводить до порушення його соціально-психологічної адаптації у суспільстві. Через Інтернет-залежність у учнів значно знижується успішність в школі, а також погіршується стан здоров'я. Тому за використанням дітьми Інтернету мають слідувати не лише батьки, а й вчителі, оскільки вони також відіграють велику роль у вихованні підлітків.

На жаль, просте пояснення можливої шкоди Інтернету для учнів часто не продуктивне. Діти найчастіше не сприймають за щось достовірне інформацію, яка йде всупереч їх уявленням та прагненням. А в даному випадку учні в основному бачать тільки переваги для себе у використанні Інтернету: швидкий пошук необхідної інформації, великі можливості для спілкування, цікаве проведення дозвілля. Але вони не звертають уваги на те, що інформація часто буває не тільки для них не корисна, а й шкідлива, спілкування може призвести до тяжких психічних (а інколи й фізичних) наслідків, а дозвілля, проведене у віртуальному середовищі, тягне за собою низку складних хвороб.

Інтернет виступає важливим фактором соціалізації дітей та підлітків, для багатьох неповнолітніх він є невід'ємною частиною життя. Батькам та педагогам важливо навчати дітей основам безпечної поведінки в мережі, встановлювати та слідувати за дотриманням правил користування комп'ютером. Ми вважаємо, що основними напрямками профілактичної роботи щодо попередження Інтернет-залежності серед дітей та підлітків виступають:

- просвітницька робота: інформування підлітків, їх батьків, вчителів щодо феномену Інтернет-залежності та основних правил поведінки в мережі; – спеціально організоване навчання та тренінги: формування засад критичного ставлення підлітків до інформації, що надходить з мережі;
- сприяння формуванню інформаційно-педагогічної культури, актуалізація в системі цінностей підлітків загальнолюдських цінностей;
- розвиток комунікативних навичок дітей та підлітків.

Перспективи подальшого дослідження вбачаємо в апробації системи профілактичної роботи і визначенні ефективності соціально-педагогічної роботи щодо зменшення негативного впливу використання можливостей мережі Інтернет.

Література

1. Войскунский А. Е. Феномен зависимости от Интернета: *Гуманитарные исследования в Интернете*. Психологический журнал. 2004. Т. 25. № 1. С. 90-100.
2. Голдберг І. Інтернет залежність [Електронний ресурс]. URL: <http://www.psycom.net/iadcriteria.html> (дата звернення 21.04.2020).
3. Нітченко Г., Ховрич М. Дослідження рівня інтернет-залежності студентів вищого педагогічного навчального закладу. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, V (52), Issue: 113, 2017. С. 73-76.
4. Орзак М. Н. Симптоми комп'ютерної залежності [Електронний ресурс]. URL: <http://www.psychistrictimes.com> (дата звернення 20.04.2020).
5. Посохова В.В. Соціально-психологічні особливості формування життєвих планів Інтернет-залежної молоді : дис... канд. психол. наук : 19.00.07. Київ, 2006. 155 с.

УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ФОРМУВАННЯ ДУХОВНИХ ЦІННОСТЕЙ МОЛОДІ

Кожан Н. М., Луцюк В. О.
Студенти магістратури ННІППФВК
Науковий керівник – проф. Столяренко О. В.

Цивілізоване суспільство усвідомлює важливість його духовного відродження. Молодь потрібно готувати до добropорядного життя, даючи йому гуманістичні знання і використовуючи, насамперед, національні та загальнолюдські цінності. З позицій пріоритету таких цінностей розглядають духовне оновлення суспільства І. Геращенко, Д. Донцов, В. Ковальчук, І. Кравченко. Сучасні філософи, які досліджують проблеми становлення особистості (Г. Ващенко, Ю. Завгородній, В. Зоц, В. Котусенко, О. Левченко, Ю. Терещенко) підкреслюють, що сформованість гуманістичних духовно-моральних ціннісних орієнтацій – найважливіша передумова активності особистості в соціальній та культурно-історичній творчості. Психологи досліджують моральні якості як складні психічні утворення крізь призму почуттів, потреб, свідомості, відносин (І. Бех, Є. Старовойтенко, О. Киричук, В. Клименко, В. Москалець, Г. Марків, В. Сазонов). Не зважаючи на широке вивчення різноманітних аспектів духовно-морального виховання, проблема формування духовного світу молоді людини, питання, що стосуються особливостей управління її моральним розвитком, лише посередньо відображені в працях педагогічного спрямування (Е. Бистрицький, О. Вишневецький О. Коберник, С. Мягченко, Л. Попов, Н. Скрипченко). А висока духовність, мора-